

METODIKA PŘEVODU PŘÍSPĚVKU NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY V PRŮBĚHU ROKU

POSTUP PRO KRAJSKÉ ÚŘADY
K APLIKACI § 65 ODSŤ. 1, ZÁKONA O OBCÍCH

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
Ministerstvo vnitra, 2024

K čemu slouží tato metodika

Účelem této metodiky je usnadnit krajským úřadům řešení situací při rozhodování o přesunech přenesené působnosti, kterou obecní úřady vykonávají v základním rozsahu. Vedle samotného přesunu rozhodují krajské úřady podle § 65 zákona o obcích rovněž o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti nebo její části. K převodu přenesené působnosti se přistupuje z důvodu, kdy obecní úřad nevykonává přenesenou působnost nebo její část. Zákon o obcích neupravuje v tomto případě moment, kdy má k převodu docházet (např. k 1. lednu kalendářního roku), a převod působnosti podle § 65 odst. 1 zákona o obcích se tak může uskutečnit de facto kdykoliv během roku.

Typicky se jedná o situace, kdy obecní úřad konkrétní obce ztratil částečně nebo zcela schopnost vykonávat přenesenou působnost v základním rozsahu. Pokud tento obecní úřad včas nezajistí výkon státní správy jiným způsobem, např. uzavřením veřejnoprávní smlouvy s jiným obecním úřadem, je krajský úřad povinen, jako nadřazený orgán podle správního řádu, tuto působnost nebo její část přesunout svým rozhodnutím na jinou obec podle ustanovení § 65 odst. 1 zákona o obcích. **S přesunem automaticky souvisí i úprava příspěvku na výkon státní správy.** Ta podle přílohy č. 8 k bod 2 zákonu o státním rozpočtu následuje od začátku měsíce následujícího po rozhodnutí o přesunu.¹ Došlo-li tedy k rozhodnutí o delegaci přenesené působnosti například k 20. září, příspěvek na výkon státní správy náleží, v poměrné výši za 3 kalendářní měsíce zbývající do konce roku té obci, na kterou byla působnost delegována, od 1. října.

Smyslem metodiky je tak určit finanční podíl, který přísluší konkrétním agendám základního rozsahu přenesené působnosti. **Metodika je tedy využitelná i při ostatních úpravách výkonu přenesené působnosti.** Těmi může být především výše uvedené uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi podle § 63 zákona o obcích nebo využívání sdíleného zaměstnance v rámci společenství obcí podle § 53e zákona o obcích (v takovém případě může být činnost sdíleného zaměstnance financována podle rozsahu agend, které vykonává). **Využitelnost metodiky je rovněž v případech zajištění výkonu určitého rozsahu agend přenesené působnosti prostřednictvím Společenství obcí.**

Rozsah základní působnosti přeneseného výkonu státní správy

Všechny obecní úřady vykonávají státní správu v rozsahu základní působnosti. Jde o široký soubor správních činností a jiných povinností, který je definován celkově ve 48 zákonech (*Tabulky 1-6*). Mimo tento výčet se nacházejí volební a oba zákony o referendech. Vzhledem k tomu, že volební agenda je financována mimo příspěvek na výkon státní správy, metodika se volební agendě nevěnuje.

Ze strany státu je na výkon kompetencí přenesené působnosti podle uvedených zákonů poskytován finanční příspěvek. Nejčastěji formou všeobecného příspěvku na výkon státní správy, který každoročně zpracovává Ministerstvo vnitra a obcím je vyplácen prostřednictvím krajských úřadů. Dále jde o inkasované správní a sankční poplatky související s vykonávanou činností, doplňkově může jít také o dotace či transfery ve správě jednotlivých resortů (např. na volby, OSPOD) a předpokládá se i částečné využití daňových příjmů obce.

Veškeré informace k financování přenesené působnosti, včetně vzorových kalkulací, metodických materiálů a strukturované výše příspěvku na výkon státní správy pro jednotlivé obce je k dispozici na webových stránkách www.prispevekobce.cz.

¹ Příspěvek na výkon státní správy je součástí zákona o státním rozpočtu na daný kalendářní rok.

Provedená zjištění a doporučení

Ministerstvo vnitra provedlo analýzu² výše uvedených právních předpisů, podle které je možné tyto zákony rozdělit na několik částí: první část zahrnuje administrativní a faktické kompetence, kdy obecní úřad nevykonává složité správní řízení (např. poskytování informací a stanovisek různým orgánům nebo zveřejňovací povinnost).

- **Administrativní a faktické kompetence**

Další část zákonů zahrnuje složitější a většinou rozhodovací kompetence. Tato část byla dále setříděna podle společných znaků a podrobena zkoumání náročnosti.

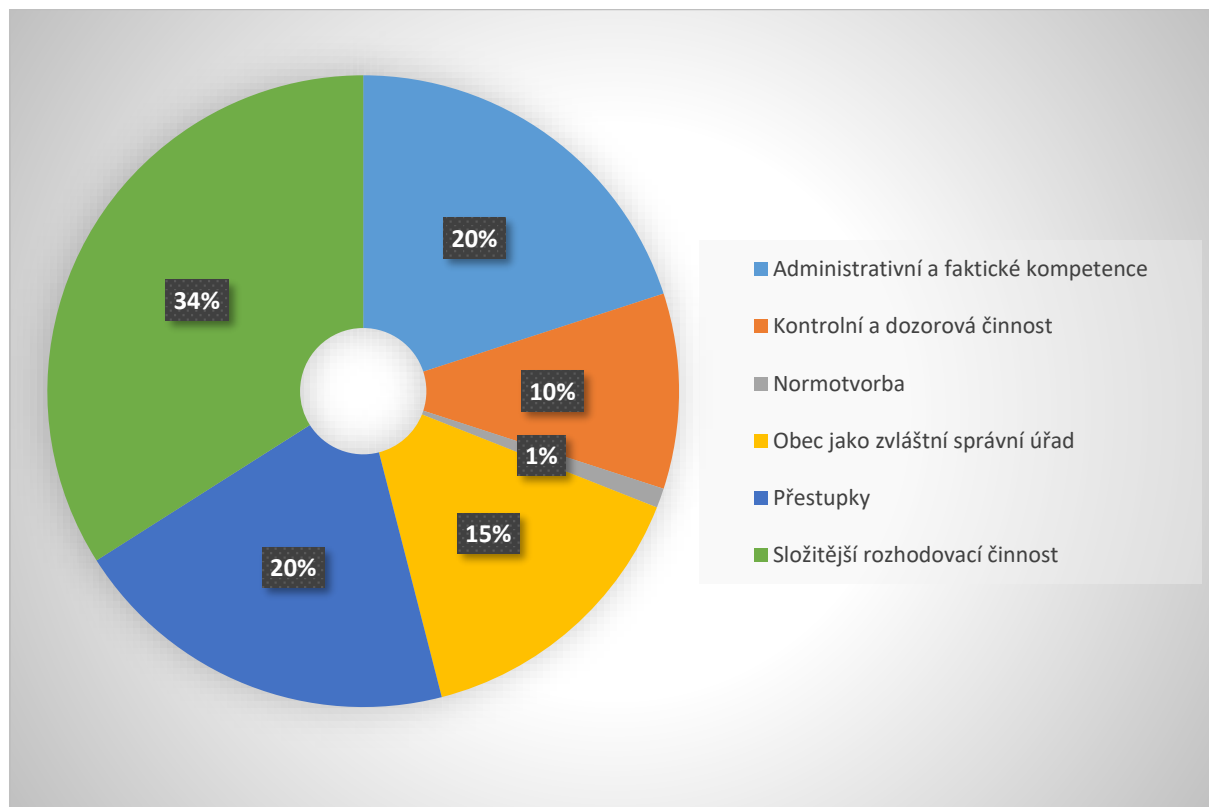
- **Kontrolní a dozorová činnost**
- **Normotvorba**
- **Obec jako zvláštní správní úřad**
- **Přestupky**
- **Složitější rozhodovací činnost**

Výsledkem provedené analýzy je následující rozdělení základní působnosti obcí podle zvolených tematických kategorií. U každé kategorie je pak vyjádřen procentní podíl na celkovém rozsahu základní působnosti (*Graf 1*). Toto znázornění poskytuje věrohodnější a praktičtější pohled na výkon přenesené působnosti. Zobecnující pohled dokáže na jednu stranu eliminovat dílčí odlišnosti u některých obcí způsobené určitou specifickou situací, na druhou stranu nemusí vždy ve všech případech poskytovat dostatečně relevantní informaci o skutečném rozsahu výkonu přenesené působnosti v dané obci. Proto je nutné na začátku každého posuzování identifikovat případnou anomálii či specifičnost ve výkonu přenesené působnosti konkrétní obce. V případě, že žádná taková odlišnost identifikována není, je možné postupovat v obecné rovině, které se tato metodika věnuje.

Vzhledem k obvykle nízkému četnosti výkonu agend základní působnosti na nejmenších obcích, jeví se jako vhodné při posuzování přesunu nějaké agendy se zaměřit na širší vztahy dané agendy. Díky provedené analýze je možné identifikovat významné provazby mezi kompetencemi základní působnosti obcí delegované právními předpisy dle tabulek níže. S ohledem na podobný charakter řady činností a mnohdy nedostatečné personální zajištění těchto agend na nejmenších obcích, je vhodné při řešení přesunu jedné dílčí agendy zahrnout do přenosu širší vazby dotčené agendy a přesunout tak na jinou obec i další agendy podobného charakteru. Tímto krokem je pak možné docílit přesnější identifikace potřebného objemu prostředků z příspěvku, který by měl být převeden, ale především napomoci odbřemenění nejmenších obcí od výkonu odborné činnosti státní správy.

² Analýza ověření náročnosti proběhla dotazníkovým šetřením na vzorku obcí. Cílovou skupinou byla tzv. **mediánová obec se základní působností, jejíž správní obvod má kolem 350 obyvatel, nemá matriční ani stavební úřad**. Šetření proběhlo dvoukolově. V prvním kole se skupina obcí vyjádřila k náročnosti jednotlivých zákonů a ve druhém kole jiná skupina obcí validovala zjištěné závěry.

Graf 1 - Rozdělení základní působnosti dle tematických kategorií

Tabulka 1 - Administrativní a faktické kompetence

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
111/2006 Sb.	Zákon o pomoci v hmotné nouzi	§ 50 odst. 1
111/2009 Sb.	Zákon o základních registrech	§ 42 až § 44, § 62a
117/2001 Sb.	Zákon o veřejných sbírkách	§ 11 odst. 1 až 3
120/2001 Sb.	Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti	§ 33 odst. 1 a 3
133/1985 Sb.	Zákon o požární ochraně	§ 29 odst. 3, 29 odst. 4
133/2000 Sb.	Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech	§ 2 písm. d), § 5 odst. 1, § 8 odst. 2, § 10 odst. 1, § 10 odst. 5, § 10b, § 20 a § 22b + § 3 odst. 3 písm. j) a § 3 odst. 3 písm. p) a q).
139/2002 Sb.	Zákon o pozemkových úpravách	§ 8 odst. 1, § 11 odst. 5 a 10
159/2006 Sb.	Zákon o střetu zájmů	§ 14a
166/1999 Sb.	Zákon o veterinární péči	§ 40 odst. 3, § 41 odst. 3, § 46 písm. a), b), d) e)
18/1997 Sb.	Atomový zákon	§ 38 odst. 2
186/2013 Sb.	Zákon o státním občanství České republiky	§ 28 odst. 6
191/1950 Sb.	Zákon směnečný a šekový	§ 79
222/1999 Sb.	Zákon o zajišťování obrany České republiky	§ 8
222/2016 Sb.	Zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smlouvách	§ 15 odst. 1 a § 27
231/1991 Sb.	Zákon o působnosti orgánů ČR v mimosoudních rehabilitacích	§ 15 odst. 1
239/2000 Sb.	Zákon o integrovaném záchranném systému	§ 15, § 16
240/2000 Sb.	Krizový zákon	§ 3, § 21, § 21a, § 39d, § 39e
256/2001 Sb.	Zákon o pohřebnictví	§ 5 odst. 1 až 3, § 28 odst. 1,
256/2013 Sb.	Zákon o katastru nemovitostí (katastrální zákon)	§ 65 odst. 2 a 4
269/1994 Sb.	Zákon o Rejstříku trestů	§ 11 odst. 2 písm. a), § 11a a § 11b
274/2001 Sb.	Zákon o vodovodech a kanalizacích	§ 36 odst. 4 a 8

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
280/2009 Sb.	Daňový řád	§ 49 odst. 5, § 196 odst. 3 a 4
359/1999 Sb.	Zákon o sociálně-právní ochraně dětí	§ 10; § 15, § 32, § 37, § 47b a násl., § 51 odst. 3,
503/2012 Sb.	Zákon o Státním pozemkovém úřadu	§ 20 odst. 3
542/2020 Sb.	Zákon o výrobcích s ukončenou životností	§ 105
553/1991 Sb.	O obecní policii	§ 11a odst. 1 písm. c)
561/2004 Sb.	Školský zákon	§ 34 odst. 4, § 36 odst. 8, § 183a odst. 1
565/1990 Sb.	Zákon o místních poplatcích	§ 15
89/2012 Sb.;	Občanský zákoník;	§ 465 a násl. NOZ;
128/2000 Sb.	zákon o obcích (veřejné opatrovnictví)	§ 149b odst. 3 zákona o obcích

Tabulka 2 - Kontrolní a dozorová činnost

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
115/2001 Sb.	Zákon o podpoře sportu	§ 7c odst. 2
265/1991 Sb.	Zákon o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen	§ 5
526/1990 Sb.	Zákon o cenách	§ 14 odst. 1
541/2020 Sb.	Zákon o odpadech	§ 147
65/2017 Sb.	Ochrana zdraví před škodlivými účinky návykových látek	§ 30 odst. 1, 2

Tabulka 3 - Normotvorba

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
166/1999 Sb.	Zákon o veterinární péči	§ 46 písm. b)
201/2012 Sb.	Zákon o ochraně ovzduší	§ 14
265/1991 Sb.	Zákon o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen	§ 4a
40/1995 Sb.	Zákon o regulaci reklamy	§ 2 odst. 1 písm. d), § 2 odst. 5
455/1991 Sb.	Živnostenský zákon	§ 18

Tabulka 4 - Obec jako zvláštní správní úřad

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
13/1997 Sb.	Zákon o pozemních komunikacích	§ 40 odst. 5
254/2001 Sb.	Zákon o vodách (vodní zákon)	§ 6 odst. 4, § 63-87,
266/1994 Sb.	O drahách	§ 57 odst. 2
582/1991 Sb.	Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení	§ 10

Tabulka 5 - Přestupky

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
128/2000 Sb.	Zákon o obcích	§ 66d
246/1992 Sb.	Zákon na ochranu zvířat proti týrání	§ 28 odst. 2
250/2016 Sb.	O odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	§ 60, § 107
256/2001 Sb.	Zákon o pohřebnictví	§ 5 odst. 1 až 3, § 28 odst. 1,
373/2011 Sb.	O specifických zdravotních službách	§ 92a
526/1990 Sb.	Zákon o cenách	§ 17
541/2020 Sb.	Zákon o odpadech	§ 123 odst. 1 písm. b) a f)
553/1991 Sb.	O obecní policii	§ 28a, § 28b odst. 1
65/2017 Sb.	Ochrana zdraví před škodlivými účinky návykových látek	§ 40

Tabulka 6 - Složitější rozhodovací činnost

Číslo zákona	Název zákona	Ustanovení
114/1992 Sb.	Zákon o ochraně přírody a krajiny	§ 76 odst. 1, 2
133/2000 Sb.	Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech	§ 12
186/2016 Sb.	O hazardních hrách	§ 108, § 115, § 118
266/1994 Sb.	O drahách	§ 56a odst. 1
274/2001 Sb.	Zákon o vodovodech a kanalizacích	§ 26 odst. 2,
84/1990 Sb.	Zákon o právu shromažďovacím	§ 2a písm. a) + § 14, § 14a a § 14b

Ministerstvo vnitra v rámci svého metodického doporučení považuje za optimální přesouvat všechny obsahově podobné agendy společně, ve formě níže uvedených tematických kategorií.³ Tento postup nabízí vyšší jistotu organizačního zajištění, a je zároveň objektivnější pro finanční vyčíslení převáděného příspěvku na výkon přenesené působnosti.

Tabulka 7 - Procentní podíly tematických kategorií

PROCENTNÍ PODÍL	TEMATICKÁ KATEGORIE
20 %	Administrativní a faktické kompetence
10 %	Kontrolní a dozorová činnost
1 %	Normotvorba
15 %	Obec jako zvláštní správní úřad
20 %	Přestupky
34 %	Složitější rozhodovací činnost
100 %	<i>Součet</i>

Tabulka 7 výše stanovuje orientační podíly pro jednotlivé tematické kategorie tak, jak vyšly z dotazníkového šetření. Součet přitom pokrývá 100 % výkonu přenesené působnosti v základním rozsahu v horizontu kalendářního roku.

Uvedené podíly odpovídají mediánové obci se základní působností bez matričního a stavebního úřadu. Je ponecháno na uvážení krajského úřadu, aby při převodu zohlednil všechna specifika dané agendy (skutečnou četnost a náročnost, místní podmínky a specifika, územní celistvost a polohu).

Dále uvádíme výčet zákonů každé tematické kategorie vč. příslušného ustanovení. Několik zákonů je přitom zastoupeno ve dvou kategoriích, jelikož obsahují rozdílné povinnosti.

Postup pro přesun příspěvku na výkon státní správy

Pro úpravu příspěvku na výkon státní správy je nezbytných 7 kroků.

1) Zjištění schváleného příspěvku v aktuálním kalendářním roce pro konkrétní obec

Ministerstvo vnitra zveřejňuje výši příspěvku pro jednotlivé obce na webu www.prispevekobce.cz (jednoduchá forma) nebo na <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy> (podrobný excelový soubor).

2) Stanovení rozsahu převáděných agend

V tomto kroku se zohledňuje rozsah převodu. Může být převedena činnost podle jednoho konkrétního zákona či více činností, nicméně vzhledem k vazbám mezi činnostmi a personálními kapacitám na obcích, je vhodné přesouvat celé skupiny činností dle výše

³ V tomto směru se vychází z analogie používané při uzavírání veřejnoprávních smluv na přestupkovou agendu, která se od roku 1. 7. 2017 musí týkat rovněž všech přestupků, a nikoliv jen přestupků dle zvláštních zákonů.

uvedených skupin. Výsledkem je procentní podíl na celkovém rozsahu základní působnosti (tj. číslo větší než 0 a menší nebo rovno 100 %).

3) Zohlednění časového období převodu

Dále je nezbytné zohlednit délku období převodu v aktuálním kalendářním roce. V případě převodu v průběhu roku se podíl jednotlivé agendy nebo skupiny agend vypočte jako součin procentního podílu agend na celkovém rozsahu základní působnosti, celkového příspěvku na výkon státní správy dané obce v daném roce a podílu celých měsíců zbývajících do konce roku. Pro roky následující není výše příspěvku na výkon státní správy známa. Proto při dlouhodobém převodu je vhodné uvést do rozhodnutí komentář, že ke stanovenému procentnímu podílu bude částka každoročně dopočtena po schválení zákona o státním rozpočtu.

Příklad

20 % celkového rozsahu, celkový příspěvek 100.000 Kč na daný rok, 3 zbývajících měsíce roku.
Matematický zápis pro výpočet: $0,2 * 100.000 * 3/12 = 5.000 \text{ Kč}$
Výsledkem je převáděná částka 5.000 Kč.

4) Dopčet příspěvku pro obec předávající a pro obec přijímající

Pro faktický převod příspěvku je zapotřebí dopočítat i nové celkové sumy pro každý obecní úřad dotčených obcí. A to proto, aby bylo možné zohlednit úpravu do krajem vyplácených pravidelných záloh pro obce. Musí též platit, že výsledná bilance transakcí se rovná nule, resp. že objem přidávaných a ubíraných financí je totožný.

5) Vydání rozhodnutí

Krajský úřad o svém rozhodnutí a s tím souvisejícími změnami správních obvodů výkonu přenesené působnosti jednotlivých obcí neprodleně informuje Ministerstvo vnitra a Ministerstvo financí.

6) Vypořádání transakce

Krajský úřad v rámci své činnosti zajišťuje finanční transakce spojené s distribucí příspěvku na výkon státní správy na jednotlivé obce.

7) Evidence v Rejstříku převodu agend

Krajský úřad nahraje své rozhodnutí do databáze Rejstříku převodu agend⁴ (součást Registru práv a povinností) a prováže je s převáděnými agendami dle Katalogu výkonu agend.⁵

Kontakt na zpracovatele

Metodiku zpracoval odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy. S případnými dotazy se prosím obraťte na adresu osr@mvcz.cz.

Ve věci evidence rozhodnutí v Rejstříku převodu agend a editaci Katalogu výkonu agend je nezbytné kontaktovat správce registru Digitální informační agenturu – Správa základních registrů na adrese podpora@dia.gov.cz.

⁴ Postup k vložení záznamu do Rejstříku převodu agend je k dispozici na adrese:

https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/help/rejstrik_prevodu_agend.htm

⁵ Postup k editaci Katalogu výkonu agend je k dispozici na adrese:

https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/help/index.html?katalog_vykonu_agend.htm